

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO KODEKSO PAPILDYMO 33¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO NR. XII-1623 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR GELEŽINKELIŲ
TRANSPORTO KODEKSO 1, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 16, 23, 24, 25, 29, 33 STRAIPSNIŲ, PRIEDO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO, KODEKSO PAPILDYMO 4¹, 25¹, 33¹ STRAIPSNIAIS IR 8, 27
STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO NR. XI-1595 20
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-19-1472(2); TAP-19-1473(2); TAP-19-1474(2)) (TAIS NR. 19-1648(3), 19-10680(2),
19-10679(2))**

2019-10-23 Nr. NV-2973

Vilnius

1. Projektų rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: siekiama pratęsti išimčių, leidžiančių netaikyti atitinkamų 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų straipsnių, galiojimą iki 2024 m. gruodžio 2 d.

3. Dabartinė situacija:

- Geležinkelių transporto kodekse nustatyta, kad, vežant keleivius vietinio susisiekimo maršrutais ir teikiant keleivių vežimo geležinkelių transportu tarptautiniais maršrutais paslaugas, kai didelė dalis šių paslaugų, įskaitant bent vieną sustojimą geležinkelio stotyje pagal tvarkaraštį, suteikiama už Europos Sąjungos valstybės narės ribų, atitinkamos Reglamento nuostatos netaikomos iki 2019 m. gruodžio 3 d.;
- Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos narės, turinčios sieną su trečiosiomis valstybėmis, susiduria su teisinio reguliavimo nesuderinamumo problema. Keleivių vežimas už Europos Sąjungos ribų vykdomas vadovaujantis Geležinkelių bendradarbiavimo organizacijos priimtu Tarptautinio keleivių vežimo susitarimu, kuris numato kitokius keleivių teisių apsaugos, vežėjų atsakomybės principus nei Reglamentas.
- Geležinkelio įmonės (vežėjo) turimą riedmenų parką sudaro nauji riedmenys, kuriuose jau yra integruota kelionės informacijos sistema, atitinkanti Reglamento reikalavimus, ir seniau pagaminti riedmenys, kuriuose Reglamento reikalavimus atitinkanti kelionės informacijos sistema neįrengta ar įrengta ne visus Reglamento reikalavimus atitinkanti sistema (kai kuriuose riedmenyse nėra galimybės teikti kokybiškos informacijos žmonėms, turintiems klausos ir (ar) regėjimo negalią). Anot Susisiekimo ministerijos, investuoti lėšas į kelionės informacijos sistemos diegimą į senuosius traukinius, kurie bus pakeisti artimiausiu metu, būtų ekonomiškai nenaudinga (tam prireiktų apie 6,9 mln. eurų).
- Anot Susisiekimo ministerijos, Lietuvoje sudėtinga pritaikyti peronų ir geležinkelių riedmenų aukštį neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims įlipti ir išlipti. Šiuo metu Lietuvoje yra daugiau kaip 100 traukinių stočių ir stotelių, daugumos jų infrastruktūrą (peronus) reikia pritaikyti Reglamento reikalavimams (vien peronų pritaikymui skubiai reikėtų apie 12 mln. eurų). Taip pat Susisiekimo ministerija nurodo, kad finansiškai ir techniškai sudėtinga visose stotyse vienu metu įrengti vietas, kuriose neįgalūs ir ribotos judėsenos asmenys gali pranešti apie savo atvykimą į geležinkelio stotį ir prireikus paprašyti pagalbos.

4. Projektų esmė:

Siūloma pratęsti atitinkamų Reglamento išimčių (dėl informacijos teikimo žmonėms, turintiems klausos ir (ar) regėjimo negalią; peronų ir geležinkelio riedmenų aukščio pritaikymo neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims; vietų, kuriose neįgalūs ir ribotos judėsenos asmenys galėtų pranešti apie savo atvykimą į geležinkelio stotį ir paprašyti pagalbos, įrengimo; keleivių teisių apsaugos ir vežėjų atsakomybės nuostatų netaikymo susisiekimui su trečiosiomis valstybėmis) taikymo terminą iki 2024 m. gruodžio 2 d.

5. Derinimas: Įstatymų projektai suderinti su Vidaus reikalų ministerija ir Finansų ministerija. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Europos teisės departamento ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pastabas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė tikslinamojo pobūdžio pastabos įvertintos.

Projektai **buvo svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės pasitarime, po kurių Susisiekimo ministerija papildė aiškinamąjį raštą ir nurodė, kad:**

- ✓ nuo 2009 m. buvo įsigyti 11 elektrinių traukinių ir 10 dyzelinių traukinių, kurie atitinka Reglamento dėl Sąjungos geležinkelių sistemos prieinamumo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims techninių sąveikos specifikacijų (toliau – PRM TSS) reikalavimus;
- ✓ iki 2022 metų geležinkelio įmonė (vežėjas) planuoja užbaigti įgyvendinti projektą „Informavimo sistemų ir bilietų pardavimo įrangos diegimas TEN-T tinkle“, kurio metu numatoma įsigyti keleivių informavimo sistemą;
- ✓ vien 2016–2017 metais pagal PRM TSS reikalavimus buvo modernizuotos geležinkelio stotys Šeštokuose, Jūrėje, Mauručiuose, Pabališkiuose, Raudėnuose, Kretingoje, Kutiškiuose, Durpyne. Iš viso 12 peronų, investicijų suma siekė 300 tūkst. Eurų;
- ✓ artimiausiu metu planuojama įrengti 4 naujus peronus geležinkelio linijoje Klaipėda–Šilutė (investicijų suma sieks apie 250 tūkst. eurų), 2019–2025 m. įgyvendinti Pėsčiųjų tiltų (viadukų) renovavimo programą, kurios įgyvendinimo metu dar 33 pėsčiųjų viadukai ir (arba) perėjos bus pritaikyti neįgaliųjų ir riboto judumo asmenų poreikiams pagal PRM TSS reikalavimus (numatoma investicijų suma apie 33 mln. eurų);
- ✓ 2020 m. geležinkelio įmonė (vežėjas) planuoja įsigyti kelionės bilietų pardavimo automatus ir 5 mobiliuosius keltuvus, kurie bus įrengti stotyse/traukiniuose atsižvelgiant į keleivių srautų dydį.
- ✓ Susisiekimo ministerija parengė Geležinkelių paslaugų pritaikymo neįgaliesiems ir riboto judumo asmenims plano projektą, kuriam siūlo pritarti Vyriausybės posėdžio protokoliniu sprendimu (pridedama), taip pat siūloma pavesti Susisiekimo ministerijai kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir neįgaliųjų nevyriausybėmis organizacijomis aptarti Plano vykdymo eigą ir kiekvienais metais iki gruodžio 1 d. (iki 2024 metų) pateikti Vyriausybei informaciją apie Plane nustatytų priemonių įgyvendinimą.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Siūloma projektus teikti svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt